

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokokopi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Stroški ljudskih šol.

(Predlog drž. poslancev Roškarja, Pišeka in tovarišev.)
Ker je ljudska šola za večji del prebivalstva na deželi edino izobraževališče, zato je treba, da se jo z vsem potrebnim temeljito oskrbi.

Za ugoden razvoj šole so med drugim potrebni primerne prostori, ki ugodijo zdravstvenim, kakor tudi vsem drugim zahtevam, neobhodno potrebni.

Zgradba takih šolskih poslopij pa stane toliko, da se naloži s tem deželnim občinam breme, ki ga zaradi svojega že tako nepovoljnega finančnega položaja ne bi mogle prenesti.

Mnogo občin je primoranih, da naložijo doklade od 60 do 200 odstotkov in še višje gospodarsko tako že dovolj oslabilim davkoplačilcem. Od tega se mora večji del porabiti za to, da se poravnajo stroški za šolo.

Splošno žalostni položaj kmetovalca, globoko zadolženje posestva, nobena nada na boljše življenje, ki žene tudi posestnike v tujino, dokazuje dovolj, da je treba pomoči, da se prebivalstvo na deželi obvaruje pred popolnim obubožanjem.

Da se te žalostne gospodarske razmere izboljšajo, bo prebivalstvo na deželi najrajše pomagalo; to tem bolj, ker bo deležno splošne izobrazbe, ki se ji pa mora v najkrajšem času tudi pridružiti strokovni pouk v zemljedelstvu, če tudi v primernej meri.

Razvidno je, da se bodo visoka šolska bremena še povečala, ako se vsem potrebam ugodi. Ravno tako se da dokazati, da mnogo občin sploh ne more nositi velikanskih šolskih bremen.

Zato je resna dolžnost države, da temu odpomore.

Podpisani stavijo predlog:

Visoka zbornica naj sklene:

C. kr. vlada se pozivlje, da predloži zakonski načrt, po katerem se § 62 državnega šolskega zakona v tem smislu spremeni, da mora tudi država k zgradbi in vzdrževanju ljudskih šol prispevati.

Roškar, Pišek in tovariši.

Državni zbor.

Glasovanje o Šušteršičevem predlogu, da se zabrani odiranje bosanskih in hercegovinskih kmetov po ogrski banki, je naredilo na celo zbornico velikanski utis. Vlada je imela samo pet glasov večine in to so bili glasovi petih ministrov! S tako večino se ne da vladati, to pripoznavajo vlada in vladne stranke. Da bi opozicijo potolažili, pravijo ji, da se na jesen zgrade velike spremembe na ministrskih

stolih. Nekateri bi res radi popustili strogo in odločno opozicijo, med njimi tudi Ploj, ker se boje novih volitev. Vlada žuga namreč tudi z razpustom državnega zbora. Toda opozicija bo pod vodstvom dr. Šušteršiča šla svojo pot naprej ter še pri proračunu vlado parkrat ostro zgrabila.

Po Šušteršičevem predlogu je prišel na vrsto rusinski predlog, v katerem se pritožujejo Rusini nad jezikovnim zatiranjem od strani Poljakov; češki predlog zaradi preiskave proti češkemu rektorju v Pragi; in poljski predlog zaradi odškodnine Turčiji za Bosno in Hercegovino.

Ko je zbornica dokončala razpravo o teh predlogih, nadaljevala je takozvano finančno razpravo ali razpravo o novih davkih. Finančni minister hoče namreč novih davkov, da napolni državne in deželne kase.

Poslanec Korošec je stavil še nujni predlog zaradi podpore občinam Viržan in Drensko rebro, katere je tudi zadela toča.

Poslanec dr. Benkovič je v seji dne 11. t. m. interpeliral ministra za notranje zadeve radi volilnih nerednosti pri volitvi v okrajni zastopniški, radi zapostavljenosti slovenske pri okrajnem glavarstvu v Brežicah in radi varnostnih odredb pri vsenemški turnarski slavnosti v Brežicah dne 18. julija t. l. oziroma radi prepovedi te slavnosti.

V seji 12. t. m. je posl. dr. Benkovič stavil nujni predlog za podporo in odpis davka posestnikom v Jurkloštru in Marija Gradcu, ki so bili poškodovani po toči in viharju dne 26. maja t. l.

Poslanec Pišek je interpeliral pravosodnega ministra zaradi sodišča v Marenbergu, ki je slovenskega učitelja Hrena z Mute z žandarji gnalo v Marenberg in ga obsodilo na globo, ker ni hotel sprejeti nemškega povabila. Stvar spada sicer v Ježovnikov okraj, a Ježovnika ni bilo na Dunaju, da bi storil svojo dolžnost.

Poslanec Roškar je stavil predlog, naj predloži vlada zakonski načrt, s katerim se § 62 državnega šolskega zakona v tem smislu spremeni, da bo tudi država prispevala k zgradbi in vzdrževanju ljudskih šol.

Poslanec Pišek zahteva od finančnega ministra, da se vsi finančni uradi v področju mariborskega finančnega ravnateljstva poslužujejo slovenskih tiskovin in slovenske stranke zaslišavajo v slovenskem jeziku.

V proračunskem odseku sedi letos izmed štajerskih poslancev samo dr. Ploj. Toda svojih dolžnosti v tem odseku ni izpolnjeval. Udeleževal se ni vedno posvetovanj in kadar je bil navzoč, ni se zavzemal za slovenske težnje. Celu zadeve, da nam hočejo vrniti novega nemškega okrajnega nadzornika za Spodnji Štajer in da je ta zahteva tudi v proračunu, se ni spomnil. Za to pa je tem bolj hvale-

vredno, da je kranjski poslanec Gostinčar to stvar spravil v razpravo ter predlagal črtanje dotične svote za nemškega nadzornika. Dr. Ploj pri glasovanju niti ni bil navzoč in tako je postavka ostala v proračunu. Spodnji Štajerci pa dobijo novega nemškega okrajnega šolskega nadzornika.

Vladni predlog o novih davkih se je brez glasovanja odkazal takozvanemu finančnemu odseku. Izmed Slovencev gresta v ta odsek dr. Žitnik in dr. Korošec.

Potem je prišel na vrsto češki nujni predlog, naj se predloži poslanski zbornici obris nameravane ustave za Bosno in Hercegovino. Imed Hrvatov sta govorila ob tej priliki dr. Laginja in Perič. Zbornica je odrekla predlogu najnost.

Na to se je začela razprava o proračunu. O tem še bomo poročali.

Začetkom seje dne 15. t. m. je predlagal dr. Korošec, naj se petičija občine Orehovavas pri Mariboru za ustanovitev posredovalnice za prodajo živine za slovenske dežele dobesedno natame v stenografičnem zapisniku. V utemeljevanju je navajal, da posredovalnica na Dunaju nam Slovincem popolnoma nič ne pomaga, ampak le živinorejcem iz Nižje Avstrijske, Češke in Poljske. Ker namerava vlada to posredovalnico bogato z denarjem podpirati, za to bi bilo potrebno, da se enaka posredovalnica osnuje za slovenske dežele. Le tako bodo naši živinorejci deležni v to svrhu iz državnih blagajna izdanega denarja.

Politični ogled.

— Deželni zbor goriški bo razpuščen. Kakor se poroča z Dunaja, se je ministrstvo, ker je izključeno vsako sporazumljenje med deželnozborskimi strankami, odločilo za razpuščenje goriškega deželnega zbora v najkrajšem času. Nove volitve se bodo vršile v zborni.

— Češki minister Začek je podal svojo ostavko, ker je pri glasovanju o bosanski agrarni banki drugače glasoval kakor Slovani. Cesar je ostavko odbil in tako ostane Začek še nadalje v Bienenrothovem kabinetu.

— Slovenci v Trstu. Zadnje nedeljo, dne 13. t. m. so se vršile po novem volilnem redu volitve za občinski zastop, ki je ob enem tudi deželni zbor, za mesto Trst in okolico iz splošne skupine. V okolici so na prvi mah zmagali slovenski kandidati. V mestu samem pa ni bil noben kandidat izvoljen, ampak povsod je treba ožjih volitev, ki so se vršile včeraj, dne 16. junija. Slovenci pridejo tudi v mestu samem v 8 slučajih, to je pri polovici mandatov, v ožje volitev. Kakor izvemo iz državnega zbora, je naredil

PODLISTEK.

Gospod poročnik.

(Slika iz vojskega življenja.)
(Konec.)

„Lojzek, drugače ni kazalo. Ampak sedaj sem tuhtal, kako bi te iz teh klešč spravil. Pripoveduj, kaj se je zgodilo!“

„Pojdiva“, odvrne tovariš.

In gredeč po polju, pripoveduje, kaj se mu je pripetilo.

„Vraga“, reče važno stotnijski krojač. „Ordonancu ne sme s pismom v vas, drugače bo slabo. Glej — tam ga vidim. Ti greš tod k vinogradom, jaz ga pa dohitim.“

In odšel je.

„Hej“, kliče Zvorec že od daleč ordonancu. „Ti neseš pismo v vas?“

„Da, za poročnika Pečka.“

„Daj meni pismo! Jaz grem itak k njemu, da mu dam ta plašč. Prihraniš si pot in pozno je že tudi.“

Ordonancu, ki se je strašansko jezil, da je moral zvečer še v drugo vas, je bil tega vesel.

„Tako“, de Zvorec zadovoljen. „Idi sedaj nazaj in reči korporalu, da ga pusti moja babica lepo pozdraviti. On bo že vedel.“

„Dobro!“ odvrne mož udano in se vrne.

Poveljnik straže je bil silno jezen, ko je sprejel ta pozdrav.

„Sto in pol zlodajev, tako razžaljuje. Kaj mene njegova babica briga“, je grml. „Čakaj dečko, dobim že te! — Vi pa“, se obrne k ordonancu, „vi ste pa kobilica, osel, živinče, kakoršne sploh videl nisem.“

Takoj je moral nek drug, prebrisanejši oditi v so-

sedno vas in javiti, da se nek vojak potiče tam okrog v poročnikovi uniformi. Prvi poročnik, ki se prikaže, se mora zapreti. Tudi patrolje se naj odpošljejo v okolico.

Med tem sta Režibabo in Zvorec prišla v vinogradu skupaj. Počivala sta dobre pol ure, ker je bilo grozdje slučajno prav okusno. Nato sta se plazila previdno skozi vinograde k vasi.

Prišla sta že do vaškega plotu, kar se začuje lajanje psa in nek človeški glas pravi:

„Aj, lopovi, že prihajajo, da nam pokradejo grozdje.“ Na te besede plane nek mož naprej in za njim kakih pet ali šest drugih, vsi oboroženi s palicami.

Začudijo se pa, ko zagledajo vojaka in častnika.

„Kaj pa delate tukaj?“ vpraša konceno vodja.

Nasproti kmetom dobi Lujzek zopet pogum.

„Nū“, reče zlovollno. „Ako vas ni najti v vasi, vas moram iskati zunaj. V takih položajih slišite v hiše, razumete?... Brizgalna se mora takoj pripeljati pred stražo in se dati slubujočemu častniku na razpologo. Ste slišali? Takoj!“

Ostri ukaz Režibabe ni zgubil učinka.

„Kakšne homatije so vendar s to brizgalno. Nū, pojdite in zavlečimo jo hitro tja.“

Naša junaka si oddahneta.

Ravno sta se menila splaziti v vas, kar se začuje osoren „stoj!“ in v hipu sta bila obkoljena od vojakov.

Smukniti skozi noge vojaku je bila prva misel Zvoreca.

Ampak neka železna roka ga je pograbila za vrat.

„Kolega, skozi ljudi se ne gre“, pripomni s strašansko ironijo lastnik te roke.

Sedaj je bilo konec vsega. Za nekaj minut sta že stala v stražnici.

Vendar, kako presenečenje!

Slabujoči častnik iz sosedne vasi je bil tu kot — jetnik.

Kako se je to zgodilo?

Častnik je hotel namreč še osebno govoriti z gospodom Lujzecom in se je napolil k njemu. Med tem je prišlo poročilo radi našemljenega poročnika. Zato so obdržali tega, ko se je prikazal na stražnici. Nič ni pomagalo spričevanje. „Ali jaz sem vendar častnik, pravi častnik“, klikno razljučeno jetnik.

„Seve, to pove lahko vsak. Mi že vemo, kaka je ta stvar“, mu je bil odgovor.

Kaj naj počne? Mora se udati.

„Torej zahtevam, da pokličete takoj gospoda poročnika Pečka... Ga poznate?“ Zapove poveljniku straže.

„Seveda!“

„Dobro! Storit, kakor želim!“

Podčastnik pošlje po poročnika Pečka.

Med tem pripeljejo Lujzeka in Tineka.

„Nesrečnež!“ reče vjeti častnik. „Ali že ne bo konca vašim burkam? Zdi se mi, da sem mesto vas tukaj vjet. Recite torej podčastniku, da ste vi tisti, katerega naj vjame, ne jaz.“

To ni bilo več potrebno. Režibabo je bil poznan tako dobro pri polku, da so ga takoj spoznali.

Podčastnik je stopil pred častnika, salutiral in rekel:

„Gospod poročnik, vidim, da sem se zmotil. Prosim pokorno odpustčanja!“

„Nič ne dene“, odvrne dobrovoljno častnik. „Prav za prav ste se obnašali povsem pravilno in previdno.“

Zunaj se začuje ropot in nato se prikaže glava kmeta.

„Tako, tukaj imate brizgalno, da bo enkrat mir.“

Kako brizgalno? vpraša podčastnik.

„Nū, brizgalno, katero smo morali zapeljati sem!“

„Kdo je ukazal?“

„Kdo?“ ponovi kmet in stopi bližje. „Tukaj, ta le gospod poročnik!“

izid volitev v Trstu na državne poslance mogočen vtis. Slovanski poslanci so istrskim tovarišem iskreno čestitali na izidu. Slovani se veselijo, da je Trst na tako sijajen način pokazal svoje slovensko lice. Nemci in Italijani pa so razdraženi, ker se jim ne izpolnjuje njih srčna želja, da bi Slovenci kmalu izginili s površja.

— Na Ogrskem je, kakor znano, ministrstvo Wekerle-Koštut dalo ostavko. Cesar je poveril ministrstvu, da nadaljuje svoje posle, dokler se ne sestavi novo ministrstvo. Toda Ogrji so hoteli, da se zavleče sestava do jeseni, ker takrat imajo orožje v rokah, da izsilijo nove dovolitve za bodočo samostalno ogrsko državo. Dovoliti je treba rekrute in izvoliti delegacije. A cesar je izprevidel to nakano in želi, da se kmalu izvrši sestava novega ministrstva. Košutovci hočejo stopiti v novo ministrstvo le, če se jim dovoli 1. 1911 samostalna ogrska banka in pa narodno-mšarske zahteve glede jezika pri armadi. Vendar krona noče o teh rečeh nič vedeti in sedaj se je začela krhati sloga med Košutovci samimi. Nekateri bi radi brez vseh dovolitev vstopili v vlado.

Mala politična naznanila.

Dne 9. junija: V Antwerpnu se je 6. t. m. Belgiji slovesno priklopila Kongo-država. Stem je postala Belgija veselja. — Francoski mornariški svet je sklenil vojno brodogradnjo pomnožiti. Letošnje leto bo imela Francoska 45 oklopnih. — V angleški Indiji so nastali zelo nevarni nemiri.

Dne 10. junija: V Poznanju se je ustanovila nova poljska demokratična stranka. Vodita jo Korfanti in Kulerski. — Ogrski listi namigavajo, da se je v predvečerajšnjih avdiencah krona odločila za to, da ostane na vladi Wekerlovo ministrstvo z malimi izpremembami. — Turški sultan je potrdil večeraj 15 smrtnih obsodb. Reformna organizacija v Makedoniji bo odpravljena. — Pri letošnjih cesarskih vajah se prideli vsaki pehotni diviziji artilerijska brigada, štiri poljske in dve havbični bateriji. Artilerija se letos tudi udeleži vaj s povišanim stanjem. — Ruski ministrski predsednik Stolypin se na željo nemškega cesarja udeleži sestanka nemškega cesarja z ruskim carom. — Turčija je velevlasti obvestila, da ne bo trpela, da bi si Grška priklopila Kreta in prosila velevlasti, naj puste na Kreti svoje vojske.

Dne 11. junija: Cesar je sankcioniral postavu, katero je sklenil deželni zbor kranjski v varstvo planin in povzdigo planinstva. — Turčija je baje poslala velevlastim spomenico, ki naznanja, da Turčija takoj napove Grški vojsko, ako zasede Kreta. — Srbski princ Jurij je vložil na kralja in na ministrskega predsednika prošnjo, da sme izstopiti kot častnik iz srbske armade. — Na Kubi je velika vstaja. Vlada Zedinjenih držav ne pusti objavljati nikakih poročil o vstaji, ki se vedno bolj širi.

Dne 12. junija: Poroča se, da odstopi v kratkem ruski ministrski predsednik Stolypin skupno z zunanjim ministrom Izvolskim. — Letošnje poletne vaje angleške mornarice bodo velikanske. Najeli so 40 ladij, ki bodo brodogradnjo sledile s premogom. — Turška vlada je naprosila velevlasti, naj odpravijo 1. 1905 uvedeno finančno nadzorstvo v Makedoniji. Avstro-Ogrska, Nemčija in Angleška podpirajo Turčijo. — Češki deželni odbor je sklenil, da najame 10 milijonov kron posojila za tekoče izdatke.

Dne 13. junija: Turčija se hitro pripravlja za morebitno vojsko z Grško. — Listi poročajo, da namerava avstro-ogrski poslanik grof Berchtold v Petrogradu zamenjati svoje mesto z londonskim poslanikom. — Angleška baje namerava opustiti svojo protinemško politiko in se približati nemškemu in avstrijskemu cesarstvu. — Angleškega konzula na Turškem je na potovanju napadla neka tolpa, ki je streljala in hujskala prebivalstvo nanj. Konzul se je nahajal s svojo slugo v smrtni nevarnosti in je le s težavo pobegnil. — Španski kralj je začel odločno vplivati na povzdigo mravnosti v Madridu, Sevilli in po drugih mestih se morajo na njegov ukaz zapreti plesišča že ob pol 1 uri, med tem ko so bila odprta prej cele noči. Nastopil je tudi proti nenravnosti gledaliških igralk.

Dne 14. junija: Angleški admiral Gamble-paša, ki ima nalogo preosnovati turško mornarico, namerava baje resno odpluti s turškim brodogradnjem na povelje vlade pred Kreta. — Grška bo baje v enem tednu zbrala v Tesaliji 30 tisoč mož. — Volitve v novi goriški deželni zbor bodo meseca avgusta ali septembra. — Ministrski predsednik Bienerth je bil večeraj dolgo časa pri cesarju v avdienci, kjer mu je poročal o zasnjih dogodkih v državnem zboru. Cesar je vlado pohvalil. — Na južnem Francoskem je bil grozen potres. Razrušenih je pet vasí.

In pokaže na Režibabo.

„A tako!“ se nasmeje podčastnik. „Dragi moji, mi ne rabimo brizgalne, peljite jo zopet nazaj!“

„Kaj, zopet nazaj?“ reče jezno kmet. „Kaj je to?... Smo znabiti vaši norci?“

„Pomirite se“, reče častnik. „Bila je pomota. Peljite jo nazaj, saj je to kmalu gotovo!“

„Če od nas kateri naredi tako neumnost... nu...“ momlja kmet z glavo majaje in odide.

„Režibabo, Režibabo, to bo pa masten račun“, reče resno podčastnik.

Poročnik Pečka, ki je prišel kmalu za tem, se ni malo čudil.

„Moj dragi Lujzek, sedaj boš pač dobil malo ričeta.“

Obadva zločinca ostaneta čez noč v stražnici.

Drugi dan je prišlo v polkovnem povelju, da sta kaznovana: sluga Lujzek Režibabo in stotnijski krojač Tinek Zvorce, vsak devet dni strogega zapora. To kazen morata odsedeti po manevru.

To je bila „znamenita odhodnica“ obeh, zapuščaje vojaško službo.

Koliko je žrtev, se bo še le zvedelo. — V Petrogradu je zgorel veliki tovorni kolodvor Nikolajske železnice. Kolodvor je bil zažgan, da se prikrijejo velika poverjenja.

Razne novice.

* **Cenjene naročnike opozarjamo, da se z današnjo številko list vsem naročnikom, ki še niso plačali naročnine za leto 1908, ustavi.** Upravništvo.

* **Javna zahvala za blagohotni dar v znesku 100 K,** ki so ga ravnokar poslali prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik „Podpornemu društvu organistov“. Ker so se nas častai ud prevzvišeni gospod knezoškof že tretjikrat na tako ljubeznjiv način spomnili, izreka podpisani v imenu vseh ponižno vdanih organistov lavantinske škofije najtoplejšo zahvalo in stoteri Bog plačaj!

Karol Bervar, predsednik.

* **Promocija.** Včeraj je bil na Dunaju promoviran za doktorja vsega zdravilstva Anton Heric, doma iz Vnčjevasi pri Ljutomeru.

* **Častna člana.** Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“ na Dunaju je imenovala dr. Susteršiča in dr. Žitnika svojim častnim članom ob priliki ustanovitve slovenske lige katoliških akademikov.

* **Imenovanja.** Pristav južne železnice Schnepf v Mariboru je imenovan za postajensčelnika v Rušah. — Dr. Valentin Kermavner iz Celja je imenovan za referenta pri davčnem oddelku mariborskega okrajnega glavarstva.

* **Iz učiteljske službe.** G. Leopold Viher, učitelj v Dobju je nastavljen na ljudski šoli v Skalah. Stalno je upokojen učitelj Andrej Simonič v Cmurku.

* **Učiteljska mesta.** V političnem okraju okraju Ljutomer so razpisana: Na petrazredni ljudski šoli pri Mali nedelji mesto učitelja oziroma učiteljice s prostim stanovanjem; na petrazredni ljudski šoli pri St. Jurju ob ščavnici mesto učitelja. Prošnje do 10. julija t. l.

* **Letošnji novomašniki lavantinske škofije.** Novo mašo bodo darovali č. gg. četrtletniki: Kren Franc, pri Sv. Iju v Slov. g., dne 1. avg., pridiguje pred. g. Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florjanu pod Bočem. Kuhar Anton, pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj, dne 8. avg., pridiguje v. g. Franc Letonja, kaplan v Šmartnem pri Slovenjgradu. Rampre Franc, v Stopercih, dne 8. avg., pridiguje v. g. Janko Širec, kaplan istotam. Rop Franc, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., dne 8. avg., pridiguje pred. g. Gašpar Zernko, župnik v Pašcavi. — Č. gg. tretjeletniki: Baznik Ivan, pri Sv. Križu pri Kostanjevici na Kranjskem, dne 1. avg., pridiguje v. g. Anton Penič, kaplan pri Sv. Rupertu nad Laškim. Erhartič Martin, pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, 22. avg., pridiguje pred. g. Miroslav Horvat, župnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Geratič Ivan, pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor., dne 15. avg., pridiguje v. g. Ivan Zel, kaplan pri Sv. Jakobu v Rožu na Koroskem. Lassbacher Anton, v Negovi, dne 15. avg., pridiguje v. g. Ivan Vogrinec, kaplan v Braslovčah. Škofič Marko, pri sv. Martinu pri Vurbergu, dne 22. avg., pridiguje mil. g. Franc Moravec, kanonik in stolni župnik v Mariboru. Žagar Ivan, pri Sv. Petru v Savinjski dolini, dne 8. avg.; pridiguje v. g. Paul Žagar, kaplan v Gornji Polskavi.

* **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali sledeči dobrotniki in dobrotnice: Okrajna posojilnica v Ormožu 40 K; posojilnica v Slatini 30 K; Jurkovič Mart, dekan 10 K; Radoslav Marzidovšek, voj. kur. 10 K; posojilnica in hranilnica v Šmarju 80 K; Voglar Radoslav, organist, nabral na gostiji Antona Brexner pri sv. Barbari nižje Maribora, 16 K 20 v; Zacherl Fran, učitelj, nabral na gostiji Babič-Pucenja v Ljutomeru 15 K 60 v. Slavič, župnik, 2 vreči krompirja; od sv. Ane dve vreči jabolk. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* **Društvom. S. K. S. Z.** je te dni zposlala formularje za statistiko društev, ki je naj blagovolijo p. n. članice takoj izpolniti ter poslati S. K. S. Z. v Maribor. Mnogo društev že dolgo ni naročilo obsejnega koleka. Naročanje ga. Vsako pismo naj bo kolekavano z obsejnim kolekom. Vsako društvo naj priredi letos eno predstavo na korist Društvenemu domu v St. Iju. Pri vsaki priložnosti agitirajte med svojimi člani-prijatelji in znanci za naše časopisje: „Slov. Gospodar“, „Naš Dom“, „Straža“.

* **Podzdrav mladenke** Kristine Vraz na mladeniškem shodu v Ceroven dne 13. t. m.: „Spoštovani zborovalci! V imenu svetinjskih mladenk vas danes pozdravljamo s prišernim veseljem, dragi mladeniči, ki ste se v tako obilnem številu zbrali od blizu in daleč, da zborujete tukaj na rojstnem domu nepozabnega pesnika Stanka Vraza. Bodite nam iskreno pozdravljeni.

Tukaj se je rodil ta veliki mož, kateri si je, posebno med brati Hrvati, nesmrtno proslavil svoje ime, a tudi Slovenec ga ne zabi. Ne bom naštevala njegovih zaslug za slovenski narod, saj so kolikor toliko že vsakemu znane. In tukaj naj teče zibel mladinskega gibanja za našo dekanijo. Ali je to brez pomena? Gotovo ne, saj nam je Stanko Vraz, katerega rojaki smo, v marsičem res pravi vzor.

Poučili in navdušili se bode te danes zlasti vi, vrli mladeniči, ki imate dobro srce in krepko voljo v vsem, kar zadeva vašo katoliško-narodno izobrazbo. Le v tem dobro poučeni in navdušeni lahko nastopite resen boj z zagriženimi sovražniki in nasprotniki našega versko-narodnega prepričanja.

Me mladenke pa ne bomo zaostajale za vami. Pridružiti se hočemo vam ter vas po svojih močeh podpirati v tem, nekaj da ne, a dandanes tako potrebnem boju. Z združenimi močmi vzamimo v roke meč prave izobrazbe in vsi naši versko-narodni škodljivci nam ne morejo kaj. Delujmo složno, srčno in odločno, zaupajoč v Boga, in zmaga bo

gotovo naša, saj kdor zaupa v Boga, je močen kot lev in ne bo nikdar osramočen. Pri vsem pa se spominjajmo besedi pesnika, ki pravi:

Nikoli narod ne zagine,
če tudi ga ves svet tepta;
ki poln kreposti je vrline,
poln vere v sebe in Boga.

Potem naj le sovražniki
preté nam krog in krog;
saj mi smo domu stražniki,
in stražnik bo mu Bog!

* **Konferentisti,** zbrani dne 7. junija t. l. na dekanijski konferenci v Kozjem, so darovali 41 kron za obrambno delo obmejnih Slovencev.

* **Slovenskim pesnikom!** Za dan obmejnih Slovencev rabimo navdušeno „pesem obmejnih Slovencev“, ki se bi pela po vseh naših društvih in ki bi postala himna obmejnih Slovencev. Najboljša došla pesem naj bi bila budnica obmejnih Slovencev, klic po samoobrambi, krepak poziv na boj proti sovragu naroda. Ko dobimo pesmi, sledi enak poziv slovenskim skladateljem. Pesmi naj se do 1. julija pošljejo uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.

* **Odvetniški tarif** se je časovnim razmeram primerne preustrojlil z naredbo justičnega ministarstva od 3. junija t. l. Posebno se je odpravilo posamezne prednosti, katere so uživali odvjetniki po nekaterih večjih mestih v primeri s svojimi tovariši po manjših krajih.

* **Zelo pristransko postopa** c. kr. družba za deželno konjerejo na Štajerskem. Svoje oglase objavlja le v nemških listih in v Štajercu. Nehote se nam vsiljuje misel, da c. kr. družba za deželno konjerejo prezira Slovence, dragače si takega postopanja ne moremo tolmačiti. Zato pa družbo uljudno vprašamo, ali je ustanovljena samo za Nemce in nemškutarje, in ali so naj Slovenci izključeni od njenih dobrot? Prosimo pojasnila!

* **Südmarkino naseljevanje.** Najhujša rana, ki jo je Südmarka zadala Slovincem, je pokupljena slovenska zemlja, na katero nam je naselila protestantske Nemce. Dosedaj je pokupila skupno 800 oralov, lani 140 oralov. Naselila je skupaj 28 familij z 170 dušami, lani 6 družin z 36 dušami. V St. Iju samem je pokupila 600 oralov in naselila 22 družin z 136 člani, v Marenbergu je kupila 200 oralov in naselila 6 družin z 34 člani. Od leta 1908 do konca 1908 je v ta namen izdala 207.000 K. To je žalostna povest potnjene zemlje!

* **Südmarkina dvajsetletnica** mora vzdramiti tudi najmirnejšega in najbolj zaspanega Slovence, da stori, kar je v njegovih močeh, v rešitev slovenske domovine. Če se odločno ne postavimo v bran ne samo z besedami, temveč pred vsem z dejanji, bo nemški Mihel prodiral vedno bolj na jug. V njegovem spremstvu ni samo tisti, ki povsod vseja v tla vsenemško frankfurtsko, ampak tudi nemški protestantski pastor. Torej bodi naše geslo: v obrambo rodne zemlje in podedovane vere!

* **Delavni hofrat.** Pretekli teden se je vršila v proračunskem odseku, v katerem sedi izmed štajerskih Slovencev samo Ploj, razprava glede mesta nemškega okrajnega nadzornika za Sp. Štajer. To je zopet nov atentat Nemcev na slovenski Sp. Štajer, katerega bi moral hofrat Ploj, kot štajerski poslanec, odvrniti. Toda Ploj je molčal. Edini kranjski poslanec Gostinčar se je izrazil proti temu in zahteval, da se to ne sprejme, toda je s svojim predlogom propadel, kar dovolj kaže nedelavnost Ploja. V vseh krajih vlada veliko, popolnoma upravičeno ogorčenje nad takim delovanjem slovenskega (?) poslanca, ki takorekoč skrbi za pomembenje Spodnjega Štajerja. Kaj bo porekla k temu teta „Sloga“?

* **Agenta Verasa,** ki je na nelep način agitiral na Studencih za generala Kukoveca z blaženo nemščino, zagovarja tudi — „Sloga“. Čudimo se! Nje dolžnost bi bila, da tudi ona resnice poroča in razkrije nelepo dejstvo zastopnika slovenske (?) banke. Toda ona ga v velikem narodnem navdušenju še roko v roki z lažnjivim „Nar. Dnevnikom“ zagovarja. Spominjamo se pregovora: „Povej mi, s kom občeješ in povem ti, kdo si“. Pride še lahko dan, ko bomo slišali „Sloga“, ki bo klicala z novim deželnim poslancem Kukovecem: Več nemščine!

* **Woschnagg — Schuff — zausničica — Sokol.** Šoštanj-ski Woschnagg je dal pretekle dni opraviti nekaj celjski sodniji. Učitelj Aistrich je namreč proti njemu kandidiral s plakati, v katerih je pozivljaj Nemce, naj ne volijo slovenskega renegata. Aistrichu in njegovim privržencem so pa celjski klikovci to kandidataro jako zamerili. Trgovec in novi protestant Gustav Stiger je imenoval Aistricha „Schuffa“, njegovemu prijatelju Bayerju pa je dal celo zausničico. Aistrich in Bayer sta po dr. Hrašovecu tožila Stigerja. Stigerjev zastopnik, protestant dr. Zangger je Stigerja zagovarjal, češ, da Woschnagg ni renegat. Hrašovec koncipijent dr. Koderman pa je v imenu Aistricha in Bayerja ter v svojem imenu izjavil, da „je bil poslanec Woschnagg ud Sokola, da je plačal udnino, da je nosil sokolski krog, da je pri taki priložnosti plapolala raz hišo njegovega očeta slovenska trobojnica: to smo pripravljene vsak čas pred sodnijo dokazati“. Dr. Zangger je izjavil, da je to povsem neresnična trditve, katero bo oddal na pristojno mesto. Sodnija bo še torej enkrat morala razsoditi, ali je Woschnagg res renegat. Če mu sodnija to dokaže, bo moral odložiti tudi poslaniški mandat. Zakaj kot kandidat je kazal na shodu v Laškem trgu listine, iz katerih se boja vidi, kakor je zatrjeval laški dr. Mravlagg, da Woschnagg ni renegat, da ni bil ud moziškega Sokola. Nemci so tudi Woschnagga volili radi tega, ker je „Deutsche Wacht“ pisala, da Woschnagg ni bil Sokol. Dr. Mravlagg in „Deutsche Wacht“ sta tedaj enako v škripeh kakor Woschnagg, bratrance bivšega slovenskega poslanca Ivana Vošnjaka, ali stričnik Mihaela in dr. Josipa Vošnjaka — prvobornilcev štajerskih Slovencev. Zazdaj je obsodil